

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak tarsadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megeház.
 Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
 Egy évre 5 frt — kr
 Félévre 2 „ 50 „
 Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
 Bélyegdij: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
 Nyiltér minden sor 10 kr.

A magyarosítás és képviselőink.

Ezer esztendője lesz, hogy a Kárpátok által körített földterület a magyar nemzet kezében van. E földterület alapítá a magyar egy politikai államot, mely felett a hegemonia s a hatalom jogára a magyar kezekbe nyugszik. De ezen állam csak politikai állam. Elfoglaltuk a földet, birtokoljuk a praeponderanciát, ráütöttük az államgépezetre a magyar szellem jellemző bélyegét — de e politica-geografiai álamban nem magyar sem a tarsadalom, sem az egész politikai nemzet.

Ezen államban csak fele magyar, a másik fele, különféle aspirációktól vezettetve, nem egyező, ellentétes tendenciákkal szaturálva, nem test a magyar testből, nem vér a magyar vérből.

A magyar politikai állam talapzata igen keskeny, nem nyugszik az a benne lakó 15 millió ember egyöntetű érületén, ragaszkodásán és nyelvén.

Minden felhő, mely a politikai láthatáron tornyosul, veszedelemmel fenyegeti a magyar államot. Ezen állam összetartó kapasa és lelke — a magyar nemzet csakis a közepét foglalja el a szent István koronája alá tartozó földterületnek, az ország határai észak, kelet és dél felé, kifelé gravitáló elemektől hőtűtetnek, mely elemek minden komolyabb bonyodalom esetén vesztető faktorok a magyar állameszmével szemben.

Igaz, hogy a politikai hatalom magyar kézben van. De a hatalom mindig relatív birtoklás; hatalomra nem lehet építeni rendületlen államot. A politikai állam csak ott fekszik biztos alapon, ha az egész nemzetet nyugszik.

Es a magyar állam nem ily állam . . . és minden oldalról megtámadható.

A határokon emelkedő veszedelmek ellen nincs más mentőszertünk, mint erőssé tenni a magyar államot, mert csakis akkor, ha nem kell attól tartanunk, hogy a részek törekvése ellentétes irányban működhet, csakis akkor nehetünk nyugodtan a jövőbe.

Ezt érzi a magyar nemzet, érzi jobban talán mint a kormánygépnél állók, s országszerte — az alföld kivételével, mely e kérdéssel szemben ázsiai phlegmával foglal állást — megindult ez irányban a mozgalom.

TÁRCZA.

A harmincz éves asszony.

— Németből. —

Sajátságos jelenség, hogy a román és szláv népek irodalmában az asszony, a german népeknél pedig a leány játszik a főszerepet, a german költők előtt nagyon ingerlő théma — a zabolátlannak látszó női szüziesség s a niebelungem Brunhildtól kezdve Shakespeare „Makrancos hölgy“-eig és Kleist Penthesileig, lépten-nyomon találkozunk a női szüziesség dicsőítésével. Ezen specifikus nemzeti hajlamból ered azután a german költészet minden fény- és arnyoldala és különösen a german színi irodalom költői színezete.

Ha a modern színpadot a francziák majdnem korlátlanul uralják, ez nemesak ama sokat nyomó körülménynek kell beszámítanunk, hogy a franczia írók Göthe genialis újmutatást követne, színműveikben a mindennapi élet törekvéseivel, küzdelmeivel és tendenciájával foglalkoznak, míg a németek előszeretettel, a Brutusok, Hohenstaufok s legjobb esetben itt-ott egy Cromwell vagy Richelieu alakjait dramatizálják s ezen alakokat a modern eszmékkel és érzelmekkel drapírozzák — e szellemi praeponderanciát kiválólag előmozdítja azon körülmény is, hogy a franczia drámának és vígjátékának hősnője mindig a nő és pedig e nő az ő teljes phisikai szépségében és szellemi érettségében, míg ellenben a német színpadnak központja a leány vagy legfeljebb az „özvegy“, mely a német vígjátékban lassan-lassan szinte komikus alak lett.

A leány élete nem dramatikus. Színpadilag kizsákmányolható alakítását utólrhetlenül Göthe dramatizálta a jó Gretchenben s Hebbel Mária

Testületek, egyletek támadtak azon ezállal, hogy ezen ország ne csak politikailag, hanem tarsadalmilag és nyelvileg is egy legyen.

A tarsadalom törekvése elismerésre méltó. Ez minden esetre arra mutat, hogy a veszély nagyságát átérzik a magyar állameszme hívei.

E téren tehát a tarsadalom megelőzte az államhatalmat. A mit az államhatalom kezelőinek kellett volna tenniök, azt ösztönszerűleg kezdeményezte a tarsadalom.

Az iniciatíva alulról indult meg és pedig széles alapon. A kik ott a magasban állnak, azok észrevehetnének, hogy ez egy oly mozgalom, mely csak emberét várja, s nagyhorderejű következményei azonnal reális irányt nyerne.

De eddig e mozgalommal szemben az államhatalom kezelői rezervált állást foglaltak. A kultuszminiszterium által kiutaltványozott 100—100 frtos segélykékekben, melyek a tarsadalmi úton felállított egyes, magyar ovódnak nyújtattak, van képviselve a kormány összes érdeklődése e kérdésben.

Lehetetlen, hogy a kérdés nagy fontossága az illetékes faktorok előtt ismeretlen legyen. Tudomása van a kormánynak arról is, hogy a felvidék majdnem valamennyi megyéjében a magyarosításra nézve igen kedvező a talaj. Hiszen a szegény tót örül, ha fia az urak nyelvén — magyarul — beszél. Sok itt a hajlam és jóakarát — de nincs, ki azt felhasználja.

De ha a kormány ismeri a kedvező helyzetet, miért késik ezen ügy felkarolásával?

Hiszen megszavaztatott a magyar parlamentre 14 millió s száz millióra megy a Bosznia elfoglalására fordított költség. Pedig Bosznia ugy sem marad a miénk s a magyar parlament pompás palotája csak akkor marad a magyaré, ha a nemzet léte biztosítottatik.

A magyar nemzetnek életét nem biztosítja a monumentális épületek; erős egyöntetű nemzet nélkül jöhet idő — a mitől a magyarok Istene megövjön — hogy a monumentális épületben idegen nyelven hozhatják majd a törvényeket. A római kapitólium és a görög akropolisz romjai állanak ugyan mint büszke romok, de hol van a hajdani római és a hajdani görög?

Magdalena-jában. E két darabbal ki van merítve az anyag.

Ellenben az asszony, a férjes nő, naponta új és új anyagot nyújt; a hová lép, lábnyoma alatt ép úgy nőnek a legesodálatosabb beszédek és drámák, mint a hogy nőttek Venus lába alatt a rózsák és ibolyák.

A jobb ízles tagadhatlanul az, mely az asszonyt teszi a drámai cselekvény központjává. Az éretlen leányokért rajongó izléssel, majdnem mindig bizonyos aggkori esiklandozás jár. A teljesen kifejtett férfi és a hozzá illő nő közötti szerelem mindig leendő fajunk legigazibb viszonya s a művészet legérdekesebb problémája.

Midőn az asszonyról szölk, itt mindig a teljes zenythjében álló asszonyt értem, a harmincz éves asszonyt.

A közéletben igen gyakori azon frázis: „E nő már vénül, hiszen nemsokára harmincz éves lesz!“ A harminczas év e szerint azon határvonal, melyet a nőnek nem volna szabad túllépnie, ha szerelemre vágyik és viszont szerelemre igényt tart.

Mily hamis, mily együgyű és mily nevetséges állítás! A franczia, az olasz nemzet finom érzékkel, s jellemző tapintattal a harmincz éves nőnek juttatja az első helyet egy a tarsaságban, mint a művészetben, tehát ama helyet, mely ily nőt joggal megillet s melyet lassan Németországban is elfoglal.

A harmincz éves nő a leánnyal szemben megérdemli ezen elsőbbséget, úgy fizikai, pszichologiai szempontból.

Mert ha a fiatal leány formáinak frissességével, tejszínű képének üde koloritjával, eperpiros harmatos ajkával s élénken fénylő szép szemével pillanatra fel is ingerli az érteket — a harmincz éves asszony vele szemben alakjának nemes teljével és kéjes plasztikájával, arcának kifejezésteli vonásaival, s azon finom átszellemlült maue-al, mely az

Ha a kormány monumentális, és csakugyan maradó emlék akar emelni — úgy vegye kezébe, legalább közvetve vegye, a magyarosítás ügyét. E téren csekélyebb összegekkel, maradóbb s nagyobb horderejű eredményeket fog elérhetni.

Es itt országos képviselőink is, szintén legalább közvetve működhetnének. Hiszen Sárosmegye megmagyarosítására elég évenként 30—40 ezer forintnyi összeg s e megye egy emberöltő alatt magyarrá válik.

Földbirtokos osztálya magyar, városai magyarosodnak, mindezek megannyi gyúpontok, melyek körül a falvak népe, ha magyar iskolában tanították, s magyar óvóban előkészítették, megmagyarosítva csoportosulna.

Ajánljuk ezen ügyet leendő képviselőink figyelmébe s felhívjuk egyuttal felvidéki laptársainkat is, hogy e kérdést felkarolják s odahaza hason-szellemben agítaljanak.

Egy millió embert megnyerve a magyar állameszmének nagyobb mértékben járul a magyar állam megszilárdulásához, mint ha Budapestből mindjárt London nagyságu és Paris szépségű várost sikerülend teremteni vagy Boszniából kulturállapot elővarázsolni.

Hodossy Imre beszámoló beszéde.

Kis-Szeben városa e hó 2-án fontos eseménynek színhelye volt. Hodossy Imre országos képviselőnk e napon tartotta beszámolóját. Már Eperjesről a kerületnek és vidéknek számos notabilitása kocsikon kísérte. Utközben N.-Sáros határan a város előjárósága és lakossága fogadta s aztán kocsijaikon tovább kísérték. Szent-Mihályon paraszt banderium csatlakozott a menethez. Orkuta község határanál a szebeni küldöttség fogadta. Szebenbe érve a menet találkozott a Péchujfalva felől jövő fogatokkal, melyeken a felső-tarcai intelligencia vonult be. Harsány eljének között a terembe vonult a menet, melyben a beszámoló tartott. A nagy közönségnek csak kis része fért a terembe! A beszéd maga folytonos ovációk között tartott meg s szó szerinti szövege a következő:

Tisztelt uraim!

A sajtó mai viszonyai közt, a választó közönség naponta értesül képviselőjének, az országgyűlés-

arcot oly érdekessé teszi, lebilineseli még az elkényeztetett és gyakorlott aesthetikai izlést is. A leány megjelenése megindít, de az asszonyé vakít, esábit és mámorít. Az első álmodozásra, merengésre, az utóbbi gyönyörre s legnagyobb boldogságra látszik teremtre lenni.

A leány, birjon bár a legfényesebb tehetségekkel, az asszonnyal szemben mindig veszt. Egyszerűség, ártatlanság erényeink legmagasbjai, míg az asszonynak rendelkezésére áll a boldogság ismerete és boldogítás tudománya. Az oly leány, ki világtapasztalattal, s önértéke feletti önértéssel bir, általában romlottnak, az asszony, ki naivnak és tapasztalatlanak akar látszani — együgyűnek fog tartatni.

A búbájt, melyet a leány a férfira gyakorol, nem lehet definiálni.

„Bin ein arm unwissend Kind
 Begreif nicht, was er an mir findt.“

Az asszony ellenben biztos számitással veti ránk magikus hálóját s mosolyogva mondja:

„Es rabszolgám lész — akarom!“

A leány mellett lehet ábrándozni, őt nőül venni, de szeretni a férfi csak az asszonyt képes.

Igen szép ama gondolat: a leányka lelkét, mint valami tiszta fehér lapot, a természet kezéből elfogadni, s e lapra saját eszméit és vágyait leírni — de mily ritkán sikerült e kísérlet! Az asszony megállapodott lényével szemben a férfi majdnem soha sem téved s bizton tudja, hogy mit és miért szeret, nem él reményekből s nem vigasztalja magát ideális „jövendőbeli“-vel. És aztán ama érzelem, melyet bennünk a leány felkelt, nagyon jó a házassághoz, de ez mégsem az, a mit szerelemnek nevezünk.

A házasság első feltétele, hogy a férfi tekintély legyen a nő előtt s a nő az ő befolyása alatt

nek és a kormány működéséről úgy, hogy fölösleges volna az országgyűlés lefolyását részletesen előadnom. Feladatunknak tekintem inkább az összegzést, az általános jellemzést, a kritikát és a következtetéseket levonását.

Nem esekélyek, nem is közönségesek azon feladatok, melyek ez idő szerint a törvényhozás és a kormány által megoldandók lettek volna.

Azon atalakítás, melynek terére hazánk 1848-ban lépett, még mindig befejezésre vár.

Mi 1848-ban úgyszólván egy nap alatt köép-kori státusból ujkori állam lettünk, de e részben csak az alapelvek lettek deczetálva: a kivétel, a megfelelő institúciók létesítése, a dolgok új rendjének biztosítása későbbre lett fentartva.

A rendi jog, a rendi szabadság helyébe az egyéni jog, az egyéni szabadság lett léptetve. A rendi jognak és szabadságnak meg voltak a magok biztosítékai, meg volt a magok közigazgatása, igazságszolgáltatása stb. most az egyéni jog, az egyéni szabadság biztosítékairól kellett gondoskodni, az idevágó intézményeket ennek megfelelőleg átadomítani és a szükséges új intézményeket megteremtetni.

Az ősiség eltörlése, mely a régi magánjognak alapját képezte, a magánjog rendszerének teljes átadomítását, újáteremtését tette szükségessé.

Eme nagyszabású közjogi, magánjogi és társadalmi átalakulás a közigazgatási viszonyokat is egészen megváltoztatta, úgy hogy ezek is egészen új intézményeket igényelnek. világos, hogy ily viszonyok közt az állami pénzügyek is új alapokra fektetendők.

Végre ugyanakkor Erdély is egyesített az anyahonnal, de itt is az egyesülés teljességéhez nem elég az egyesítés deczetálása, hanem szükséges ez intézmények azonosítása is.

A bekövetkezett abszolút kormányzat, oly irányban működött, mely a legtöbb tekintetben lerombolni, nem befejezni volt hivatva az 1848-iki vívmányokat, úgy hogy az alkotmány visszaállításával, a kényuralom intézményeinek eltávolításával és az állam intézményeinek az 1848-iki alapon való létesítése kellett, hogy legyen a kettős feladat.

Az 1867 után bővületlenül következett kormányok ráleptek ezen tere, a reorganizációt ezen irányban kezdeményezték és kifejtették azon módokat, melyekben a reorganizáció keresztülveendő volna, egy erős ellenzék azonban a közjogi alapot, magát is megtámadva, akkor mindent akadályoztatta, mint a közsabadságra és közfőra nézve elégtelen keresletre. úgy hogy 1875-ben a nemzet legnagyobb része örömmel üdvözölte a fúsiót, mely a közjogi vitának nagy részben véget vetvén, a szükséges reformok létesítését végre lehetővé tette.

Azóta 9 év mult el, de a reorganizáció az új intézmények megteremtése terén alig haladtunk.

A rendi jog és szabadság helyébe lépett egyéni jog és szabadság nincs addig biztosítva, míg a közigazgatás, a törvénykezés, annak megfelelőleg át nem idomittatik, míg a közigazgatási bíráskodás és megfelelő bünyvádi eljárás be nem hozatik, kormányunk azonban ezen tekintetben még mostanig sem lépett a komoly kezdeményezés terére. magánjogunk még most sincs az ősiség eltörlésének megfelelőleg átadomítva, a közigazgatás terén hiába varunk mélyebbre ható intézményeket, melyek az új viszonyok közt alkalmasak volnának arra hogy az ipart, a kereskedelmet és a mezői gazdaságot

álljon: azaz a nő által kell szeretetnie magát, mert ha ez neki nem sikerül, akkor a frigy igen gyenge lábon áll.

A férfi szerelmében a nőhöz feltekint; mert alapjában véve csakis azt szeretjük, a mi nekünk imponál és erre csak egy asszony képes, ki öntudatosan érzeti velünk hatalmát s többé kevés édes uralma alá hajt. Ugy vagyunk vele, mint sok nép. Zsarnokaira jobban visszaemlékeznek, mint barátaira.

Mi is szeretjük szép zsarnokainkat, s minél kegyetlenebbek, annál jobban imádjuk őket. A férfi büszkesége tagadja ugyan e gyengeséget; de az igazság annál inkább marad igazság, minél inkább tagadjuk.

Szerelmem dolgában a férfi a leánnyal szemben ur s az asszonnyal szemben rabszolga. Oh de e szolgaság éppen nem súlyos! Az asszony egyfelől többet nyújt mint a leány s másfelől igényei aránylag esekélyebbek mint a leányé.

A leány szemét előttrérendesen valami képzelti, megálmodott, regényekből összeolvasott férfi ideál lebeg; ezen ideál zsínórmértékével mér azután minden férfit, a kivel találkozik s a ki ezen sorozó mértéknek meg nem felel, az irgalmatlanul elejtetik. E mellett tele van a legeredetibb igényekkel, ohajokkal és fantáziával; mindazt, a mit a kis fejecske üres, merengő óráiban harisnyakötés mellett kiképzelt, azt teljesítenie kell a szegény férfinak. Szent Dávid hárfáját kívánja a kis kedves — a holdból.

Az asszony — az resignált. Harmincz éves korában ismeri a világot, az életet és mindenekelőtt a férfit. Tudja, hogy ezen földön tökély után nem szabad vágnia; annyi rossz, gyenge és elvetemült férfit tanult már ismerni, hogy az igazi férfit, ha ilyenre talál, meg is tudja becsülni s nem is méri az idealizmus csalódásra vezető mértékével, hanem felkiált örömben, ha e férfi kebelében felfedezi a lelkesülés ideális szikráját.

sikeresen előmozdítják. Pénzügyeink terén adó-emelés és adósság csinálás az egyedüli eszközök, melyeket kormányunk ismer, és Erdély még mai napig is sok tekintetben más intézményekkel bír, mint az anyaország, a mai napig sem lett topographiai fogalomma, hanem úgy magánjogi, mint büntetőjogi tekintetben, külön területet képez.

A német birodalom csak 1871-ben alakult meg és ott mégis már a hetvenes évek közepén mindazon intézmények meg voltak alkotva, melyeket a dolgok új rendje megkövetelt s melyek egységét az új alkotmány magával hozta, — mi alkotmányunk helyreállításának 17-ik évében sem dicsékedhetünk ezzel.

A ki a napilapok tudósításáról időről időre megolvassa, gyakran találkozik azon tudósítással is, hogy ministertanács tartott és abban folyó ügyek tárgyalattak.

Ezen rövid tudósítások hű képét nyújtják kormányunk és törvényhozásunk egész működésének.

A kormány a reformnak terén, kerül minden kezdeményezést, az initiativa teljes hiánya jellemzi egész működését.

Nézz meg bárki törvénytárunkat, olvassa meg az országgyűlésről szóló tudósításokat és meggyőződik róla, hogy kormány és törvényhozás elvi jelentőségü mélyebbre ható kérdéseket mellözve, majdnem kizárólag folyó ügyek elintézésével foglalkozik.

Ha itt-ott hozzá is kezd valamihez a jelentősebb kérdések közül, mint például a Curia országgyűlési választások ügyében való bíráskodásának kérdéséhez, ezt is csakhamar visszavonja és még csak di-cussio tárgyává sem meri tenni.

Nincsenek e kormánynak eszméi, vagy ha vannak, nem mer azokkal kilépni, semmit sem akar risquirózni se föllele se lefele, féltvén miniszeri székeit, féltvén a hatalmat, összes tőrekvésének egyedüli célját.

Ezeket kellett elmondanom kormányzatunk törvényhozási működéséről.

A kormány adminisztratív működéséről szintén nem nyilatkozhatom kedvezőbben.

Ez utóbbi tekintetben az előrelátás hiánya és a tapintatlanság főjellemtvonásait képezik, melyekre nézve, hogy kisebb dolgokat mellözök, csak a Horvátországban tavaly történtekre utalok.

Úgy látszik a kormány egyáltalán nem volt tájékozva az ottani hangulat, az ottani viszonyok iránt, midőn ott a tudvalevő kísérlet tette, midőn pedig ellenzésbe ütközött, akkor a legtapintatlanabb módon meghátrált, kompromittálva Horvátországban a Magyar állam fenségét.

Sajnálattal kell fölemlítenem kormányunknak azon magatartását is, melyet az a közigazgatás különféle ágaiban előforduló visszaélések tekintetében tanusít.

Ha gyakran köztudomású ilyes visszaélések általánosságban panaszoztatnak föl, akkor a kormány konkrét adatokat, binyitőket mintegy populáris aktiót követel, a helyett, hogy hatalmának és felügyeleti jogának fogva maga ügyekeznek a dolg mibenlétéről meggyőződni, ha pedig egyes esetekben konkrét panaszok és bizonyítékok terjesztetnek elő, akkor a dolgot szépíteni igyekeznek és azt hangoztatja, hogy hiszen egyes visszaélések mindig és mindenütt előfordulnak.

Hogy az ily eljárásnak mily deprimálólag kell hatni a közigazgatásra az szembeszökő.

A boldogság iránti igényei is esekélyebbek s könnyebben teljesíthetők, mert az asszony ismeri a szerencsétlenséget s a mi még borzasztóbb ennél, ismeri az undorító mindennapiságot és tudja, hogy mit ér a szerelem, mit a férfi szerelme s nem áhitozik férfi ideálra és ideális boldogságra, hanem szerettetni óhajt. Ez az egyetlen legmagasabb célja — de viszont tud is aztán szeretni oly szenvedélylyel, oly áldozatkészséggel s oly rajongó lelkesüléssel, a miről egy leánynak, kinek szívéhez gyakran csakis a jeggyűrű karikáján lehet hozzáférni, halvány fogalma sincsen.

A harmincz éves asszony érzi, hogy életének fordulóponjtján áll. Kifejlődése elérte a netovábbot, szelleme és érzelmei igen élénkek s ő oly szép, mint a milyen azelőtt sohasem volt s azután sohasem lesz. Még egy pár esztendőig élvezi szellemi és fizikai kecsének gyönyöreit ezután, ha oly lassan is, de menthetlenül hanyatlik és ő ezt tudja s a mulandóságnak ezen borongó sejtelmé édes merengő bávatként tükröződik vissza egész lényében s külsőjét gyakran sajátságos búajos melaság veszi körül.

Rendesen azon ponton áll, hogy azon férfiban, kit szeretett, teljesen csalódott s második választás után néz. Még választhat, . . . de nem sokáig már, s ezen biztos tudatban csakugyan választ is, s minél keserűbben csalódott először, annál jobban vigyáz most s annál jobb lesz a mostani választása.

És ha választott és látja, hogy szeretettik, akkor az Olympnak valamennyi istene lemosolyog az áldottra.

A leány rajong, az érett nő inyenczként élvezi a szerelmet, de szeretni csak a harmincz éves nő tud: és boldog az, kit ő szeret, mert ily nő kebele a szerelem kincseivel és gyöngyeivel van tele, és a ki ily nő előtt leborul, az érzi, hogy megnemesül s az megtudja, hogy mi a költészet!

Ezen panaszokkal szemben a kormány és pártja azt szokták hangoztatni, hogy ime bármit mondjon is az ellenzék, a jóllét, a vagyonosodás kivált az alföldön egyre gyarapodik és rámutat azon nagyszerű építkezésekre, melyek Budapesten, Szegeden és másutt szemlélhetők, a melyekből aztán azt következteti, hogy tehát a kormányzatnak mégis csak jónak, a közérdeknek megfelelőnek kell lenni.

E tekintetben azonban mindenekelőtt meg kell jegyeznem, hogy ezen jóllétekből és vagyonosodásból, itt a feltöredő vajmi keveset látunk, sőt hogy az ellenzékzöröl van okunk panaszkodni, hogy továbbá ha az alföldön csakugyan észlelhető a vagyonosodás, és csak néhány évi jó termésre vezethető vissza, a mely pedig talán még sem róható fel a kormány érdemül, és hogy fényes építkezésekhez nem annyira a kormány jelessége, mint a mi pénzünk kell, melyet az egyre fokozott adóban fizetünk.

Egyébiránt uraim soha és sehol nem dicsékedtek annyit a vagyonosodás emelkedésével soha sehol sem építettek annyit és oly fényesen, mint Franciaországban III. Napoleon alatt. Világtárlatokat rendeztek, hogy bámulhassa ezeket az egész világ és népek és fejedelmek hódoltak a nagyszerű eredményeknek. Húsz évnél tovább tartott, a külszínnek ezen dícsősége, de azalatt az állami intézmények nem a közsabadság érdekeihez idomítottak, hanem ezek az adminisztráció és minden állami működés egy ember hatalmi érdekeinek rendeltetett alá és mi lett a vége? Sedan, egy esufos bukás, melyet a történelem csak keveset mutathat fel, mely a hatalmas Franciaországot nem csak hogy két tartományától fosztotta meg, hanem alapjában rendítette meg és a végreszély szélére hozta.

Ezen tekintetek, ezen viszonyok közepette én a mult országgyűlésen nem pártoltam a kormányt, hanem a közjogi alapon álló ellenzék sorai-ban állottam, a hová már az előbbi országgyűlésen csatlakoztam.

Engedjék meg uraim, hogy itt néhány szóval megemlékezzem az országgyűlési pártok jelen alakulásáról, a mennyiben ez a kormány pártjának és a közjogi alapon álló ellenzéknek egymáshoz való viszonyát illeti.

Szemben azzal, hogy a kormány, a szükséges reformok terén minden initiatívától tartózkodik és e téren mitsem téve — mint fentebb mondtam — egyedüli feladatának a „folyó ügyek“ elintézését tekintti, szemben továbbá a kormány az adminisztráció terén követett fent megrótt eljárásával és magatartásával, szemben mondom miúdezekkel, azok kik az adott közjogi alapon állnak, két részre oszlottak.

Az egyik részén találjuk azokat, kik a kormányt ezen téltensége és magatartása bele-nyugosznak, azt acceptálják sőt dicsőítik és ezek képezik a kormánypártot; — a másik részén találjuk azokat, a kik az adminisztráció terén tapasztalt visszaélések megszüntetésén, tapintatosabb és előrelátóbb adminisztráción kívül követelik hogy történnék valami az állami reorganizáció, a közsabadság biztosítása, a közigazdaság emelése, a pénzügyek rendezése stb. tekintetében.

A kormány abszolút téltenségével szemben a szükséges reformok, a behozandó intézmények módózatai, mikéntje még alig jöhetett szóba, s ez okozta, hogy a párt-alakulás mind-ekkorig nem történhetett meg tiszta elvi alapon; mert a kormány pártján állók belenyugodván a téltenségekbe: az ellenzéken mindazokat ott látjuk, a kik ha mindjárt eltérő módózatokat tartva szem előtt, tetteket követelnek valahára.

E helyzetet aztán a kormány sokszorosan arra használja fel, hogy azon vádakot, melyek ellene emeltetnek, az ellenzék ellen visszafordítsa.

Felemlitem itt mindenek előtt azt, hogy miután a főrendek és főpapok egy része, kik eddig kevés kivétellel mind a kormány pártján voltak, újabb időben az ellenzékhez csatlakozott: ezt a kormány arra használta fel, hogy az ellenzék reakcióval vádolja.

Hogy ez, a vád visszafordítására kieszelt ürügynél nem egyéb, az szembeszökő.

Mi igenis vádoltuk és vádoljuk a kormányt reactionárius tendenciákkal, azon tárgyi okoknál fogva, hogy az 1848-iki alap szellemének megfelelő reformokat nem létesíti, hogy a bírák függetlenségét megtámadta, hogy a gyülekezési jogot közigazgatási önkénytől tette függővé, hogy a sajtó szabadságát közigazgatási intézkedések által csökkenette stb., de soha sem jutott eszébe senkinek, a kormányt reakcióval vádolni azért, hogy előbb majdnem az összes főrendek és főpapok támogatták.

Nézetem szerint a jogegyenlőség nem engedi meg, hogy osztály és osztály között ily megkülönböztetést tegyünk, hanem azt hozza magával, hogy az osztályra való minden tekintet nélkül, mindenkinél csak a szándék tisztaságát, az egyéni célzatot és a tehetség erejét tekintjük.

Egyébiránt bármit mond a kormány és pártja én hivatkozom Önökre, tizenöt évi nyilvános pályámra, e téren ismert nyilatkozataimra és tetteimre, melyek mind odamutatnak, hogy e vádnak értelme nincs és az én politikai irányom nem reactionárius, hanem liberális.

A másik vád, melyet a kormány ellenünk

visszaforrásból áll, hogy az ellenzéknek nincs programja.

Esetlenebb vád ennél alig képzelhető. Ha egy építést megbíznánk azzal, hogy nekünk új lakházat építsen vagy pedig, hogy egy roskatag régi épületet újjáalakítsa és az építész erre vállalkozna, az építéshez vagy átalakításhoz hozzá sem fogna: vajjon mit mondanánk, ha saját méltóságára minket vádolna azzal, hogy mi nem készítjük el az építés tervét?

Az iniciatíva a reorganizáció és reformok tervének előadása vagyis a program, a kormány feladata. — A kormány van egyedül azon helyzetben, hogy hatalmával fogva minden szükséges adatot bekövetkezve és egybegyűjtve, az ország különböző részeinek viszonyairól és szükségleteiről értesülve és a koronával is érintkezve, megteheti észszerűen a kezdeményezést, előadhassa a reformok tervét s ezt az ellenzékétől követelni — joga nincs!

Az ellenzék előadta nyilatkozatában, hogy az ország állapotainak javítására mit követel; a kormány feladata volna előadni, nemcsak hogy mit, hanem azt is, hogy miként.

A mi jelszavunk az, hogy tenni kell a bajok megszüntetésére és az állami intézmények kifejtésére; a kormány jelszava pedig: elintézem a folyó ügyeket, egyébként nem teszek és nem mondok semmit, de enyém a hatalom és a dicsőség; kövessetek!

És vannak, a kik követik.

Nézetem szerint azonban a hatalom és annak dicsősége, ha külföldnél nem egyéb, értékkel nem bír; becsé és értéke csak akkor és annyiban van, ha vele a közjót valóban előmozdítjuk. Én legalább sohasem törekedtem polgártársaim fölé bármely polczra emelkedni, hanem törekvésem mindig az, hogy érdekeljen és érdeklésem mentül közelebb álljak polgártársaimhoz; hogy a mi nekik jó, az nekem is jó legyen, a mi pedig nekik rossz, attól nekem is menekedni kellessék ügykezni. Ha ez elzem, akkor közpályámon mindent elértem, mert másra nem töreksem.

Köszönöm uraim szíves figyelmüket és viszátsateszem kezökbe mandátumomat.

Sárosi magyarosító gyűlés Osztopatakon.

A „Sáros megyében a magyarságot és népevelést terjesztő egyesület” igazgató választmánya az egyesület érdekében gazdag, kitűnő elnöke mélt. Bánó József ur szíves meghívása folytán jun. 3-ikán Osztopatakon az elnök vendégszerető úri házában tartotta ülését.

Ezen ülés egyike volt a legörvendesebbeknek és egyike lesz a legemlékezetesebbeknek nemcsak hivatalos tárgyainál, hanem egyéb körülményeinél fogva.

A megjelentek: Szentandrassy Lajos e. al-elnök, Fuhrmann Andor Eperjes polgármestere, Berzevics Tivadár Sáros tanfelügyelője, Kubinyi Albert Dr. Schmidt Gyula, Plaveczy József, Agoston Károly e. jegyző, Hörk József e. jegyző — igazgató választmányi tagok, kikhez a házi ur derék fia Bánó Géza is csatlakozott. Ugyanis nagy lelki örömmel hallották, miszerint a megyében mindenfelé szétküldtek a felszólítások a kereskedőkhöz és iparosokhoz stb., hogy ezentúl magyarul vezessék könyveiket és magyarul levelezzenek Eperjes, Bártfa, Szeben sz. kir. városokhoz, hogy a színi-előadások megengedése alkalmával az egyesülettől is megemlékezzenek, miszerint a berzevicsi óvoda újlag tetemes segélyben részesült a kormány részéről, s léte biztosítva van, valamint biztosítva van a város áldozatkészsége folytán a kis-szebeni magyar kisdudó és egyesület elnöke áldozatkészsége folytán felállítandó osztopataki óvó, továbbá miszerint a Hörk József indítványa folytán a kormányhoz a sárosi tanítók Eperjesen a magyar nyelvben való oktatására felállítandó magyar nyelvi póttanfolyam elrendeléseért a folyamodvány elküldetett, hogy a „Dombóvári járási takarékpénztár Tamásiban (Tolnán.)” az egyesületnek 61 frt 41 krt adományozott, a miért annak halás köszönet szavaztatott, hogy mások kegyes adományai folytán is egyesületi pénztárunk öröndetesen gyarapodott, továbbá hogy a Szentandrassy Lajos-féle alapítvány ügye a lehető legelőnyösebb módon elintéztetett (az alapító kívánságához képest) végül hogy egyesületünk azon helyzetben van miszerint a tanítók jutalmazására megszavazott 200 frtot és a magyar nyelvben leginkább haladott sárosi megyei tót-tanulók között kiosztandó 100 frtot legközelebb, a megtartandó vizsgák után a tanfelügyelő javaslata szerint ki fogja osztani és osztani.

Egy szomorú tárgya volt csak az ülésnek t. i. hogy elhunyt egyik jeles és az egyesület egyik buzgó pártfogóját a sárosi megyei jeles alispán Péchy Zsigmond atyját, Péchy Luczián kir. törv. széki elnököt elvesztette, kinek halálát az ülés jegyzőkönyvében kifejezett fájdalommal vette tudomásul.

A mi az ülést megelőzte, s a mi azt követte, az azt bizonyította, hogy mélt. Bánó József úr nemcsak kitűnő elnök, hanem a legszivesebb s legfigyelmesebb házi gazda is, a ki vendégei mulattatására s ritka előzékenységgel, kitűnő műveltségű neje, a derék háziasszony (b. Jeszenszky leány) ó méltósága által rendezett lakoma által, azok megtisztelésére is mindent elkövetett. Derék fia

Géza pedig a vendégeknek a száz holdnyi pompásan rendezett parkban, mely sok érdekes változataival s ritka szép kül- és belhőni növényeivel gyönyörködte a szemlélőt, (különösen kilitásai pompások), volt kedves „eicerone”-ja.

Az asztalnál természetesen nem hiányzottak a felköszöntők sem. Kedélyes és szellemes váltakozók! A házi asszony, a házi ur s családja jóléte s hosszú élete voltak természetesen a jó kívánságokba foglalt óhajások legfőbb tárgyai.

A kedélyes társaság csak az est beálltával oszlott szét. H. J.

Különfélék.

Beck altábornagy a nagyvezérkar főnök és az egész vezérkar mult szerdán és csütörtökön városunk falai között időzött. A vezérkar ismét Varannóra indult, a honnan különböző taktikai dispoziciók megfejése végett, több részre oszolva kombinatív fog működni s Szepes megyében egyesül.

A makoviczai választási mozgalom. Kezér Miklós a mérsékelt ellenzék jelöltje diadallal vonult be Zboróra. A makovicziai már Hosszúréten fogadták s őszinte örömmel üdvözölték a jelöltet, kinek nem lévén ellenfele biztos megválasztásnak néz elébe. Hosszúréten Kislalusi a zborói plébános fogadta szépen sikerült beszéddel. A jelölt Zborón gróf Erdődy kastélyába szállott, hol megtartá egyúttal programbeszédét. Mint halljuk a jelölt megígérte, hogy megválasztása esetén képviselői napi díjait jótékony célokra fogja fordítani. Ez minden esetre egy kamaráshoz illő szép jellemvonás s a szegény makoviczai hrobaesők örülhetnek gvallér maecenásokkal, ki jövőre is — megvagyunk róla győződve — jöttévi patronusa leend ezen magyar Patagóniának.

Választási mozgalom a Tapolyon. A tapolyi mérsékelt ellenzék május hó 21-én Kohányban pártértekezletet tartott, melyen a választó-kerület intelligenciája igen szép számmal volt képviselve s Dessewffy Kálmánt, volt képviselőt újból a legnagyobb lelkesedéssel képviselő-jelöltjeül léptette fel. Körüljárta nagy óváciakkal fogadták. Margonyától Kurimáig 120 virágkoszorút dobta a jelölt kecséjába. Bevonulása után, hol Adamovics József esp. plébános által fogadtatott, meleg szavakkal köszönte meg az intelligenciának osztatlan bizalmát, mondván, hogy jelszava és programja: „hűség Istenhez, hazához és királyhoz.”

Dr. Stehlo Gusztáv tartalékos orvosnak nevezetett ki. Stehlo Gusztáv volt az, ki annak idején az elfogott és megsebesült Hadzsi Lojót Serajevóban gyógykezelte.

Az eperjesi magyar-német evang. egyház pünkösdi vasárnapján eskettette meg újonnan megválasztott tisztviselőit és praesbyteriumát. Ugyanezen alkalommal választott meg az iskolaszék. Elnök Dr. Mosánzky Győző, tagjai: Haitsch Lajos, Zsarnovics István, Raisz Ede, Mérey Aurél és Kösch Frigyes.

A magyarosító-egylet vidéki köreinek elnökei fel lettek szólítva a körök alakítására. Szép feladat nyílik a magyar állameszméért lelkesülő intelligenciánk részére. Ott kerültekbe közvetlenül érintkeznek a vidék földbirtokosai, lelkeszei és tehetős embereivel egy kis agitáció, rábeszélés s jóakarattal nem lesz nehéz a nagyobb községekben egy-egy óvodát felállítani. Tehát csak előre — a cél megérdemli a fáradságot.

A tisztikertben tervezett estély mely bazár-ral lesz egybekötve e hó 14-én fog megtartatni. A bazárban városunk legszebb hölgyei vesznek részt. Tudomására hozzuk ez alkalommal a t. ez. közönségnek, hogy ezentúl minden szerdán lesz zene a tisztikertben. Ha szerdán kedvezőtlen időjárás lenne akkor csütörtökön tartatik meg. A nagy kaszárnya első emeletéből kitűzött piros-fehér lobogó fogja jelezni a napot. Azon esetre, ha a zene elmarad a lobogó meg 6 óra előtt behuzatik.

A választások vezetésére kiküldött közzonti választmány névsora: Bánó József, Bielek László, Berzevics Béla, Berzevics Tivadár, Dessewffy Lajos, Dobay Sándor, Fuhrmann Andor, Gombos Alajos, Hajtinger János, id. Hedry Ernő, Hajtsch Lajos, Jelenik Almásy István, Károlyi László, Kalmár Tivadár, Kubinyi Albert, Plaveczy József, Rojkovics Sándor, Rosenberg Herman, dr. Schmidt Gyula, Semsey Boldizsár, Szabó Ede, Sziuyey József, dr. Tahy Mihály, Toszt Károly, Urbán Antal.

Meghívó. A sárosi megyei alt. tanító-egyesület székesei j. köre f. hó 11-én reggeli 9 órakor Raszlaviczán a róm. kath. népiskola tantermeben tartandja rendes közgyűlést, melyre a kör tagjai s a tanügy barátai tisztelettel meghívattak. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 3. Gyakorlati előadások: a) a földrajzból Mirossay Mihály; b) az írva olvasásból Tabacsko János; c) a számtanból Angelovits András; d) magyar nyelv tanítása tót ajku iskolában, alulírott által. 4. Tisztújítás. 5. A jövő gyűlés helyének meghatározása. 6. Indítványok. — Kelt Raszlaviczán, 1884. június hó 1-én. Schirger Antal k. elnök.

Dalestély. Az eperjesi dalegylet f. 1884. évi június hó 18-án este 7 órakor az eperjesi lövöld helyiségében zártkörű táncmulatsággal összekötött nyári dalestélyt rendez. A táncot megelőző dalestély műsora: 1. Virágos fán ragyog... nép-

dal. 2. Zöllner Étlapja. 3. Alkonyesillag Wusching K. P.-től. 4. Call Oskolamestere komikus terzett. 5. Nemzeti bordal Wusching K. P.-től. 6. Népdalok ugyanattól. 7. Os-Buda népe föl... induló. Belépti díj ára a dal- és táncestélyre 1 frt. A dalestély műsora a szöveg egész terjedelmével a pénztárnál 10 krért kapható. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyudtatatni fognak. Figyelmeztetnek az egylet t. tagjai, miszerint részökre a kiosztandó tagsági jegyek fognak úgy ezen, valamint az egylet által a jövőben rendezendő estélyekre belépti jegyül szolgálai. Jegyek előre válthatók. M. Schönfeld H. ur kereskedésében, Wieland és Schröpfer urak czukrázdájában. A rendező bizottság.

Az eperjesi kir. kath. főgymnasiumban a folyó 1883/4 tanévi nyilvános vizsgálatok a következő rendben fognak megtartatni: Junius hó 14-én szombaton a VII. VI., V., IV. és III. osztályban a mindkét szertartásu kath. tanulóknak vallastan. — Junius hó 16-án, hétfőn, a II. és I. osztályban a kath. tanulóknak vallastan. — Junius hó 17-én, kedden: a VII. osztályban magyar és német nyelv, a VI. osztályban természetrajz és mennyiségtan; az V. osztályban latin és görög nyelv; a IV. osztályban történetet, földrajz és mértani rajz; a II. b.) osztályban magyar és latin nyelv. — Junius hó 18-án, szerdán: a III. osztályban leiró, physikai földrajz és mennyiségtan, mértani rajz; a II. a.) osztályban magyar és latin nyelv; az I. a.) osztályban magyar és latin nyelv, mértani rajz. — Junius hó 19-én, csütörtökön: a VII. osztályban természet- és mennyiségtan; a VI. osztályban: magyar- és németnyelv; az V. osztályban: természetrajz és történet; a IV. osztályban: latin és magyar nyelv; a II. b.) osztályban: számtan, földrajz és mértani rajz. — Junius hó 20-án, pénteken: a III. osztályban magyar és latin nyelv; a II. a.) osztályban számtan, földrajz és mértani rajz; az I. a.) osztályban mértani rajz, földrajz és számtan; az I. b.) osztályban földrajz és számtan. — Junius hó 21-én, szombaton: a VII. osztályban latin és görög nyelv; a VI. osztályban latin és görög nyelv; az V. osztályban magyar és német nyelv; a IV. osztályban német nyelv és mennyiségtan. — Junius hó 23-án, hétfőn: a VII. osztályban történelem; az V. osztályban mennyiségtan; a VI. osztályban: történelem; a IV. osztályban természetrajz; a III. osztályban német nyelv, történelem, földrajz. — Junius hó 24-én, kedden: az I-VII. osztályban ruthén nyelv. — Junius hó 25-én, szerdán: az I-VII. osztályban d. u. 5 órakor disztornázás. — Junius hó 26, 27 és 28-án, csütörtökön, pénteken és szombaton: a magánvizsgálatok írás és szóbeli részei. — Junius hó 29-én, vasárnapon: háláadó isteni tisztelet „Te Deum”, ez után a téli tornateremben évről iskolai ünnepély, s az évi értesítő és bizonyítványok kiosztása a gymnasium épületében. A vizsgálat mind-nkor, valamint a háláadó istentisztelet is reggel 8 órakor kezdődik. Ezen zárvizsgálatokra, valamint a megtartandó iskolai háláadó ünnepélyre a t. ez. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja ezen kir. kath. főgymnasium igazgatója.

Hanyag közegek. Az 1883. és 1884. évi tan- köteles gyermekek összeírása, melyek törvény szerint még a mult év közepén lettek volna beadandók csak e napokban lettek a kir. tanfelügyelőhöz betérjesztve, s ez így mint eddig évről évre. A kir. tanfelügyelő végre megszokta e menthetlen hanyagságot a megyei közigazgatási bizottságban kijelenté, hogy ha az 1884. és 1885. évi összeírások f. é. júliusig be nem fognának érkezni, ő a mulasztókat feyelmi elbánás végett fogja a júliushavi közigazg. bizottságnak bejelenteni.

Megtörni a közönség közönyét az irodalom iránt van hivatva a „Magyar Salon”, melyről a fővárosi sajtó egyhanguan kimondotta, hogy „paradannal áll irodalmunkban” s hogy irodalmunk ilyen szemlével még nem dicsédkedhetett. Magunkról részint monhatjuk, hogy a „Magyar Salon” valóságos irodalmi esemény és ha valaha, ugy most érkezett el az idő, hogy a magyar közönség bebizonyítsa mikép képes fenntartani érdeklődése által oly irodalmi vállalatot, mely a legjobb külföldi vállalatokkal is kiállván a versenyt, hivatva van olesőség áttal is a külföldről importált hontalan idegen folyóiratot kiszorít ni. A Magyar Salon körül irodalmunk és művészetünk legkitűnőbb képviselői csoportosulnak és a 2-ik füzet valóságos pazarul van kiállítva. Tartalma oly gazdag, hogy egész hasabot foglalna el, ha azt egészen fel akarunk sorolni. Legyen tehát elég felemlitnünk Jókai Mór „Ajja fia” ez. új regényét, Kiss József gyönyörű költeményét, Klapka tábornok életnézetét, egy főur elbeszélését a trónörököséről, Beniczky-Bajza Lenke kitűnő elbeszélését: „A nők hatalma”, P. Szathmáry Károly aethetkai polemáját, Borostyáni Nándor idegfeszítő regényét, melynek czíme „Utazás a Duna jégén”, Kürthy kedves eszegetését Blaha Lujzánál tett latogatásáról, Hevesi József és Torkos László szép ve seit, Fekete József érdekes reminiscenciáit, Marezali Henrik kitűnő történelmi dolgozatát stb. stb. és azt a t. méredek szébbnél-szebb eredeti képeket (számra néve pazarul 35-öt) melyek pazarul díszítik e gyönyörű vállalatot. A kiadó-szerkesztők, kik tömördek áldozatot hoznak az irodalomnak, megérdemlik, hogy a közönség is partolja nygyszabásu vállalatukat. A Magyar Salon előfizetési ára negyedéve 1 frt 75 kr. Féléve 3 frt 50 kr. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VIII., kerepesi-ut 13 sz. — Hiszünk, hogy olvasóink közül töm gesen fogják támogatni e kitűnő irodalmi szemléit.

Kis lutri.

Bécsi május 31-én; 79, 43, 70, 38, 18.
Büni június 4-én: 22, 4, 43, 85, 59.

Felelős szerkesztő: Hedry Bertalan.
Kiadótulajdonos: Haitsch-Lajos.

BERGER-féle
kátrány-szappan

nevezetes orvosok által ajánlva, Európa legtöbb államaiban kitűnő sikerrel alkalmaztatik **mindennemű bőrkiütés** különösen pedig chronikus bőrszenny, rüh, ótvár és parazitikus kiütések, valamint vörös orr, fagydagad, lábizzadás, fej- és szakállkorpá ellen. Berger-féle kátrány-szappan tartalma 40% fakátrány és nagyban különbözik a kereskedelmi forgalomban előforduló többi szappantól. — Tévedések kiküerdése végett valódi Berger kátrány-szappanja kérendő és az ismert védjegyre figyelendő.

Berger kátrány-kén-szappan alkalmazva; ha ennek előny adatik: kéretik valódi Berger-féle kátrány-kén-szappant kéretni, mivel a külföldi imitációk ezen szappannal szemben hasztalan kísérletek.

Mint enyhébb kátrány-szappan minden testi tisztálanságok, bőr- és fejküti-gek, kis gyermekeknek való eltávolításához, ugymint utánzóhatlan cosmeticai mosdó és fürdő-szappannal a mindennapi használathoz a

Berger glicerin-kátrány-szappan ajánlatik, mely 35% glicerint tartalmaz és finom parfümizott. **Ára minden fajtának darabonként broschurral együtt 35 kr.**

Gyár és főraktár: **G. HELL & COMP TROPPEAU**. 1883-ban Bécsben tartott nemzetközi pharmaceutikai kiállításán díszoklevéllel kitüntettetett.

Főraktár:
SCHMIDT C.-nél Eperjesen.
801 12-7

Valahára!

Ernyedetlen tanulmány folytán végre sikerült **Dr. Bendennek** oly

hajkenőcsöt

előállítani, melyből teljes joggal elmondhatni, hogy megfelel valódi czéljának. Aránylag rövid idő alatt teljes erő haját és szakált növeszt. A feltaláló jót áll a feltétlen eredményért.

Ára egy üvegnek 2 frt.

Az összeg előleges megküldése mellett esupán a feltalálónál dr. **Bendennél** kapható. Prága, Salmgasse 7. 90 12-12

Raktár!

Denk H. keresztöltésekkel előnyomtatott ezikek nagy választékban gyári áron.

Női ruhákat

készítetek a t. cz. közönség részéről eddigelé mindenkor méltatott izlésem szerint a legújabb accordeon plissée modorban **20 frttól kezdve 50 frtig.**

Továbbá ajánlom ujonnan beszerzett ezikeimet és pedig:

Harlandi legjobb fehér és színezett gyapotot. **Ujszásu** válfűző (mieder) különlegességet. **Portlandi** test és ágynemű gyapotkémeket. **Ruhadisz** és ruhakellék különlegesséket. **Divó-, gyapot-, gyapjú-, selyem-, ruhakelmeket.** **Napernyőket, függönyöket** és mindazon ezikeket, melyekkel eddig kereskedtem.

Kiházasításokhoz varrást és himzést elfogadok. Ujmodoru atlasz-takarókat készítettetek, hat új színben 20 frttól 35 frtig darabját.

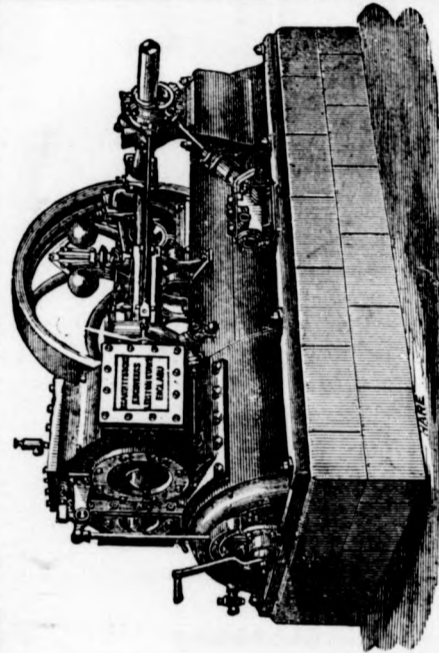
M. Schönfeld Hugó, Eperjesen.

KOTZÓ PÁL
GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

ajánlja gazdasági gépraktárt

fa-, aczél- és szalma-fűtésű angol és amerikai szerkezetű gőzmozgonyokat, soros és zettü gőzmozgonyokat, tisztítószervát vetőgépeket, ekéket, szőlő- és szőlő-robotát, stb.

Különös figyelmet kér:



Garrett B és fiai Compound gőzmozgonyaira és fekvő gőzmozgonyokra, melyek egyenlő erőfejlesztésnél 40% tüzelőanyagot takarítanak meg minden más géppel szemben.

Garrett B. és fiai szab. dobjár. aczél alzáttal és kétfoldalt recézett negyszer használható aczél-sínekkel, a mi könnyű járását, nagy munkaképességet tartósságot, tiszta kitéréselt és tökéletes tisztítást biztosít.

Legújabb harangjárgányaira az összes perselyek egy alapöntvényen, miáltal tönkretételmentesek — könnyű járatauk.

831. sz. 10-4

Budapestről
Amerikába
75 frt
oda és vissza
140 frt

Étkészéssel és mindennel együtt a mi az utazáshoz szükséges.

Az utazás 8-10 napig tart.

Bátori Zsigmond
vezérigénynök
Budapest.
szerecsen-utca.
832. sz. 10-7

BUCHENHOLZ NIEDERLAGE

in EPERIES, Unter-Vorstadt No. 47. neben Steinmetz.

Zu kaufen bei
J. Werthner,
Lampen und Metallwaaren-Geschäft.

856 10-1

Brogle József
gép- és rostalemez-gyára,
BUDAPEST Gyár: külső-váci-út. Raktár: váci-lőr-út 68.




Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

Trieur-jeit
váltható szitákkal.

■ Gabona tisztító-rostákat. ■

Tengeri morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezek mal-mok, méhészeti és technikai czélokra

járgány-oséplógépeket és minden egyéb gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,
1882. aug. 3-án 17.567. sz. a. szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, sulya 50 kilo, ára 55 frt.

— Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. —